

Sygn. akt I C 1520/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2018 r.

Sąd Rejonowy w Gliwicach Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Łukasz Zamojski

Protokolant: Anna Klois

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2018 roku w Gliwicach

na rozprawie sprawy z powództwa (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.**

przeciwko **W. K. (1)**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.410,56 zł (pięć tysięcy czterysta dziesięć złotych 56/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 kwietnia 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;
2. przyznaje i nakazuje wypłacić z sum budżetowych Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Gliwicach pełnomocnikowi pozwanego z urzędu w osobie adwokat P. C. kwotę 2.952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote), w tym kwotę 552 zł (pięćset pięćdziesiąt dwa złote) podatku VAT tytułem udzielenia pomocy prawnej pozwanemu z urzędu,
3. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania.

SSR Łukasz Zamojski

Sygn. akt I C 1520/17

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 20 października 2016 roku w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. wniosła o zasądzenie od pozwanego W. K. (1) kwoty 5.410,56 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 30 kwietnia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że dochodzi roszczenia z tytułu nielegalnego poboru energii elektrycznej. Upoważnieni przedstawiciele powódki przeprowadzili u pozwanego kontrolę, w wyniku której stwierdzono nielegalny pobór energii elektrycznej polegający na wpięciu przewodu zasilającego urządzenia w lokalu do tablicy licznikowej. Pozwany nie miał licznika, a energia pobierana była bez opomiarowania. Nielegalne podłączenie zlikwidowano w asyście policji. W związku z tym, powódka wystawiła pozwanemu notę obciążeniową na kwotę 5.410,56 zł. Przesądowe wezwanie do zapłaty skierowane do pozwanego pozostało bezskuteczne.

W dniu 30 stycznia 2017 roku Referendarz S. w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty, który następnie zaskarżony został w całości wniesionym przez pozwanego sprzeciwem.

W uzasadnieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty pozwany podniósł, że okoliczności opisane przez powódkę nie zostały wykazane żadnymi dowodami. Pozwany zaznaczył, że nie otrzymał od powódki żadnych wezwań, a nadto niewykazana została zarówno kwota roszczenia jak i data jego wymagalności.

Postanowieniem z dnia 24 marca 2018 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania do Sądu Rejonowego w G..

Pismem procesowym z dnia 31 sierpnia 2018 roku (data wpływu do Sądu) powódka sprecyzowała żądanie pozwu w zakresie odsetek ustawowych wskazując, iż od kwoty 5.410,56 zł od dnia 30 kwietnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku winny być naliczane odsetki stawowe, natomiast od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty odsetki ustawowe za opóźnienie.

Nadto w uzasadnieniu powódka wskazała, że kontrola przeprowadzona była w dniu 29 marca 2014 roku przez uprawnionych kontrolerów P. F. i R. K.. Dalej podkreśliła, że wyrokiem Sądu Rejonowego w G.z dnia 30 września 2015 roku wydanym sprawie o sygn. III K 1150/14, pozwany uznany został winnym zarzucanego mu czynu, to jest wykonania nielegalnego podłączenia na szkodę powoda.

W odpowiedzi na sprzeciw złożonej w dniu 9 marca 2018 roku powódka wskazała, że pozwany nie wniósł zastrzeżeń do protokołu kontroli przeprowadzonej w miejscu jego zamieszkania. Nadto wskazała, że kwota roszczenia ustalona została zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt. 1 prawa energetycznego.

Pismem z dnia 31 lipca 2018 roku pełnomocnik pozwanego wskazał na brak podstaw faktycznych w zakresie nałożenia na pozwanego obowiązku zapłaty i wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu podkreślił, że Sąd Okręgowy w G.wyrokiem z dnia 22 marca 2016 roku zmienił wyrok Sądu Rejonowego w G.z dnia 30 września 2015 roku i ustalił, że czyn przypisany oskarżonemu stanowi wypadek mniejszej wagi. Nadto zdaniem pozwanego powódka nie wykazała podstaw do naliczenia zryczałtowanej opłaty tytułem nielegalnego poboru energii elektrycznej. Zakwestionował również, aby w dniu 29 marca 2014 roku miała miejsce kontrola, bowiem w tym dniu pracownicy powódki dokonali pomiaru na bezpieczniku przelicznikowym w piwnicy budynku przy ul. (...) i według nich urządzenie wykazało pobór w wysokości 4,63A. Pozwany wskazał, że ze względu na jednolitą kolorystykę okablowania lokatorskiego w piwnicy nie trudno o błąd. Nadto podkreślił, że pomimo stanowiska powódki, nie podpisał protokołu kontroli, wskazał również na niepoprawnie sporządzony schemat zamieszczony w protokole, który wskazuje na brak zaznajomienia się kontrolerów ze stanem rzeczywistym. Pozwany konsekwentnie podnosił, że po wymontowaniu licznika prądu w 2010 roku kable były opłombowane i brak było możliwości jakiegokolwiek ingerencji w instalacja elektryczną.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W lokalu mieszkalnym zajmowanym przez pozwanego W. K. (1) położnym przy ulicy (...) w G. w dniu 29 marca 2014 roku przeprowadzona została kontrola instalacji elektrycznej w imieniu (...) S.A. w K.. Kontrola dokonana została przez uprawnionych do przeprowadzenia takiej kontroli P. F. i R. K., którzy dokonywali kolejno kontroli we wszystkich lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynku położonym przy ulicy (...) w G..

Po wpuszczeniu do lokalu zajmowanego przez pozwanego kontrolerzy stwierdzili nieprawidłowości na tablicy licznikowej, wskazujące na nielegalny pobór prądu. W miejscu tablicy licznikowej zastano wpięty dodatkowy przewód zasilający urządzenie elektryczne. W lokalu odbiorcy stwierdzono pobór energii o wartości 4,63A. Nadto odnotowano brak licznika. Po interwencji pozwanego kontrolerzy opuścili mieszkanie, a następnie wezwali na pomoc funkcjonariuszy Policji. Po przybyciu na miejsce Policji, pozwany wyszedł na klatkę schodową, w celu udania się na zakupy. W obecności funkcjonariusza wyjaśnił, że nie przyznaje się do zarzucanego mu czynu oraz odmówił podpisania protokołu kontroli. Następnie kontrolerzy w asyście Policji udali się do piwnicy budynku, celem wyłączenia bezpiecznika przelicznikowego.

/dowód: protokół kontroli (k. 21-21v.), fotografia zabezpieczonego licznika (k. 22), oświadczenie z 15.04.2014r. (k. 23), upoważnienie (k. 24), pismo Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z 12.10.2018r. (k. 107), zeznania świadka P. F. (k. 103-103v.), przesłuchanie pozwanego W. K. (1) (k. 104), korespondencja przedprocesowa stron (k. 2930v./

W dniu 15 kwietnia 2014 roku powódka wystawiła na rzecz pozwanego notę obciążeniową na kwotę 5.410,56 zł. Kwota ta naliczona została na podstawie taryfy dla energii elektrycznej (...) S.A. na rok 2014.

Wysokość opłaty została naliczona w oparciu o Taryfę dla energii elektrycznej (...) S.A. na rok 2014. W punkcie 7 tej taryfy określono sposób naliczania opłat za nielegalne pobieranie energii. Powódka, przy wystawieniu noty obciążeniowej uwzględniła pkt 7.1., który stanowi, że przez nielegalny pobór energii należy rozumieć pobieranie energii elektrycznej bez zawarcia umowy oraz pobieranie energii elektrycznej z całkowitym lub częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ pomiarowo-rozliczeniowy mającą wpływ na zafalszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy. Przy swych wyliczeniach powódka oparła się o pkt 7.2. taryfy, który stanowi, że w przypadku nielegalnego pobierania energii elektrycznej, o którym mowa w pkt 7.1. ppkt 1, operator może obciążyć podmiot nielegalnie pobierający tę energię, opłatami w wysokości pięciokrotności stawek opłat określonych w taryfie dla jednostrefowej grupy taryfowej, do której ten podmiot byłby zakwalifikowany, zgodnie z kryteriami określonymi w § 6 ust. 1 rozporządzenia taryfowego, oraz w wysokości pięciokrotności ceny energii elektrycznej, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b) ustawy

Pozwany nie uiścił kwoty wskazanej w notce obciążeniowej.

/dowód: nota obciążeniowa (k. 25), taryfa (k. 26-28)/

Wyrokiem Sądu Rejonowego w G.z dnia 30 września 2015 roku W. K. (1) został uznany za winnego dokonania kradzieży energii elektrycznej o wartości 4,29 zł poprzez nielegalne podłączenia do sieci energetycznej, działając tym na szkodę (...) S.A. W punkcie pierwszym wyroku Sąd uznał, że dokonany przez oskarżonego czyn wyczerpał znamiona występku z art. 278 § 1 i 5 k.k.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w G.z dnia 22 marca 2016 roku wyrok sądu pierwszej instancji zmieniony został wyłącznie co do wymiaru kary, bowiem Sąd uznał, że czyn oskarżonego stanowi wypadek mniejszej wagi. Nie została natomiast kwestia uznania W. K. (1) za winnego zarzucanego mu czynu.

Wyrok Sądu Rejonowego w G.stał się prawomocny z dniem 22 marca 2016 roku.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowód: wyrok z dnia 30.09.2015 r. (k. 31)/

Wobec braku zapłaty całości należności, pismem z dnia 28 kwietnia 2016 roku powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 5.410,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami, wyznaczając siedmiodniowy termin do uregulowania należności.

Pozwany nie uiścił wskazanej należności.

/dowody: wezwanie do zapłaty wraz z dowodem nadania k. 32-34v./

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w części w oparciu o okoliczności niesporne oraz powołane dowody, w tym zarówno dokumenty jak i zeznania świadka i pozwanego. Żadna ze stron nie kwestionowała złożonych do akt dokumentów, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu. W konsekwencji, Sąd w całości przydał tym dokumentom moc dowodów.

Jako w pełni wiarygodne Sąd ocenił zeznania świadka P. F., albowiem były one spójne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie, w tym w szczególności z treścią dowodów z dokumentów.

Zasadniczo, w zakresie opisu przebiegu kontroli Sąd za wiarygodny uznał za dowód z przesłuchania strony pozwanej w zakresie odnoszącym się do wejścia kontrolerów do mieszkania pozwanego oraz reakcji pozwanego. Sąd nie dał

jednak wiary zeznaniom pozwanego w zakresie w jakim kwestionował on fakt dokonania nielegalnego poboru energii. Dowód ten sprzeczny był, bowiem z pozostałym materiałem dowodowym, w szczególności z prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w G.w sprawie III K 1150/14., z którego wynika, że uznany został za winnego zarzucanego mu czynu. Sąd w niniejszej sprawie związany jest powyższym orzeczeniem i nie może czynić ustaleń sprzecznych z jego treścią.

Sąd oddalił dowód z przesłuchania świadka D. R. na okoliczność braku ingerencji pozwanego w instalację elektryczną z uwagi na brak przydatności tego dowodu do rozpoznania niniejszej sprawy, bowiem powyższa okoliczność stwierdzona została już prawomocnym wyrokiem skazującym.

Nadto Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanego o uzupełniające przesłuchanie świadka P. F. zgłoszony na rozprawie w dniu 29 listopada 2018 roku z uwagi na spóźnienie tego dowodu, a także ze względu na jego nieprzydatność do rozpoznania sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powódki zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Stanowisko pozwanego oparte było o kwestionowanie okoliczności faktycznych dotyczących kradzieży energii elektrycznej, co do której został wydany prawomocny wyrok sądu karnego. Co więcej znaczna część wypowiedzi pozwanego w sprawie dotyczyła zaistniałych jego zdaniem nieprawidłowości w postępowaniu karnym przed sądami obu instancji.

W tym kontekście należy przytoczyć treść art. 11 k.p.c., który stanowi, że ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Zgodnie z art. 11 k.p.c. sąd w postępowaniu cywilnym jest związany opisem czynu karalnego ujętym w sentencji prawomocnego wyroku co do popełnienia przestępstwa. Oznacza to, że prawomocnie skazany bezsprzecznie nie może w sprawie cywilnej prowadzonej przeciwko niemu podważać ani skazania za przestępstwo, ani okoliczności ustalonych w postępowaniu karnym odnośnie do jego popełnienia, może natomiast dowodzić innej wysokości szkody poniesionej przez poszkodowanego na skutek przestępstwa, jeśli wysokość szkody nie została dokładnie ustalona już w postępowaniu karnym [tak SN w wyroku z dnia 27 listopada 2013 r., V CSK 556/12,]. Ta ostatnia okoliczność nie obejmuje jednak możliwości podważenia, że do szkody (w tym przypadku do realnego zaboru energii elektrycznej) w ogóle doszło bowiem to podważa znamiona czynu karalnego ujęte w wyroku skazującym.

Nie budzi zatem wątpliwości sam fakt dokonania przez pozwanego nielegalnego **poboru** energii elektrycznej, bowiem jego wina stwierdzona została prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w G.z dnia 30 września 2015 roku (sygn. akt III K 1150/14). Wprawdzie następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w G.z dnia 22 marca 2016 roku zmieniony został wymiar kary, na którą skazany został W. K. (2), jednakże samo stwierdzenie jego winy za przypisany czyn nie uległo zmianie i wyrok Sądu Rejonowego stał się prawomocny z dniem 22 marca 2016 roku. Biorąc pod uwagę powyższe wobec istnienia prawomocnego wyroku skazującego brak było w niniejszej sprawie podstaw do przeprowadzania postępowania dowodowego w celu wykazania, że do nielegalnego poboru prądu nie doszło.

Wskazać również należy, że pozwany kwestionował nie tylko fakt dokonania nielegalnego podłączenia, ale również fakt nielegalnego poboru prądu. Również ta okoliczność została prawomocnie przesądzona skazującym wyrokiem karnym, w którym to Sąd jednoznacznie wskazał, że W. K. (1) dokonał **kradzieży energii elektrycznej na kwotę 4,29 zł**. Tym samym skoro Sąd karny dokonał wyliczeń kwoty należnej za nielegalnie pobraną energię elektryczną, to niewątpliwie energia ta musiała zostać przez pozwanego pobrana. Jak nadto wynika z protokołu kontroli wartość nielegalnie pobranej energii wynosiła 4,63A.

Wobec ustalenia, że pozwany faktycznie dokonał nielegalnego poboru energii elektrycznej przejść należy do rozstrzygnięcia zasadności roszczenia w zakresie jego wysokości.

Podstawą prawną rozstrzygnięcia jest art. 57 ust 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku prawo energetyczne (Dz.U. z 2003 roku Nr 153 poz. 1504 z późn. zm.) zgodnie, z którym w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii z sieci przedsiębiorstwo energetyczne pobiera opłaty za nielegalnie pobrane paliwo lub energię w wysokości określonej w taryfach lub dochodzi odszkodowania na zasadach ogólnych.

Oznacza to, że „jeśli taryfa określa stawki opłat za nielegalnie pobrane paliwa lub energię, przedsiębiorca energetyczny ma prawo wyboru między dochodzeniem należnej opłaty, a dochodzeniem odszkodowania na zasadach ogólnych (art. 415 kc)” [tak: W. P., A. P., Komentarz do art.57 ustawy - Prawo energetyczne]. Podobne stanowisko prezentują inni przedstawiciele literatury. M. Z. (red.), S. M. (red.), E. F., F. A., G. R., G. M., K. J., K.-E. K., K. D., M. M., N.-Z. M., N. D., S. M., S. A.P., S. K., S. M., S. M., T. R., W. M., Z. M. w opracowaniu Prawo energetyczne. Komentarz (LEX 2010) wskazali, że „w świetle orzeczeń sądów administracyjnych, zapadłych na gruncie poprzedniego brzmienia art. 57 pr. en., stwierdzono, że w przypadku nielegalnego poboru energii zakład energetyczny ma prawo do pobrania opłaty wynikającej z taryfy, ale może również zamiast opłaty taryfowej dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych w przypadku, gdy z nielegalnym poborem energii związane są inne szkody, których sama opłata taryfowa mogłaby nie wyrównać. Wynika z tego, iż w art. 57 ust. 1 pr. en. wdrożono szczególny rodzaj zryczałtowanego odszkodowania obciążającego odbiorcę względem dostawcy, wprowadzając szczególny sposób obliczenia wysokości tego odszkodowania. Jak trafnie podkreślono w orzecznictwie sądów administracyjnych, analiza omawianych przepisów prowadzi do wniosku, iż wystawienie rachunku dotyczącego tego rodzaju należności nie następuje w drodze decyzji administracyjnej, a wysokość należności nie wynika wprost z ustawy. Pomiędzy dostawcą paliw lub energii nie następuje też stosunek administracyjnoprawny, lecz cywilnoprawny (zob. wyrok WSA w Warszawie z dnia 13.05.2004 r., (...) SA (...), (...) wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 05.04.2006 r., I SA/Bd 6/06, (...) Pogląd ten znalazł poparcie w orzecznictwie TK”.

W realiach niniejszej sprawy powódka dokonała jednoznacznego wyboru w zakresie sposobu dochodzenia naprawienia szkody i to bezpośrednio po stwierdzeniu nielegalnego poboru energii przez pozwanego. Świadczy o tym dokonanie obliczeń i wystawienie noty już w dniu 15 kwietnia 2015 roku. Podkreślenia wymaga też fakt działania powoda w granicach wynikających z zacytowanego wyżej przepisu art. 57 ust. 1 prawa energetycznego. Samo prowadzenie postępowania karnego oraz nałożenie na pozwanego w wyroku karnym obowiązku naprawienia szkody nie pozbawiło powoda uprawnień do dochodzenia naprawienia szkody w oparciu o art. 57 ust.1 prawa energetycznego.

Wyliczenie opłaty za nielegalny pobór energii elektrycznej w kwocie 5.410,56 zł zostało oparte wprost na obowiązujących w dniu zdarzenia taryfach, zatwierdzonych decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Zgodnie z pkt 7.5. ppkt. 1) lit. a) w przypadku gdy operator nie może ustalić ilości nielegalnie pobranej energii elektrycznej można obciążyć odbiorcę opłatami przyjmując ilości energii uwzględniające rzeczywistą możliwość pobierania energii przez danego odbiorcę wynikające z mocy i rodzaju zainstalowanych odbiorników lecz nie wyższe niż 3.000 kWh dla układu jednofazowego (czyli takiego jaki zainstalowany jest u pozwanego). Powód Na podstawie dokonanych przez siebie wyliczeń obciążył pozwanego kosztami poboru nielegalnej energii w wysokości wskazanej w nocie obciążeniowej. Ceny za poszczególne składniki (ceny energii, stałe i zmienne stawki sieciowe, abonament, opłaty przejściowe, stawki jakościowe) wynikają wprost z pkt 8.3 Taryfy. W efekcie powyższego wysokość ustalonej należności wyniosła 5.410,56 zł.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie powołanych przepisów, należało orzec jak w punkcie 1 wyroku.

Pozwany był zobowiązany do uiszczenia kwoty 5.410,56 zł wskazanej w nocie obciążeniowej do dnia 29 kwietnia 2014 roku. Żądanie zapłaty odsetek ustawowych za okres od dnia 30 kwietnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty r. było zasadne w świetle art. 481 § 1 k.c.

W punkcie 2 Sąd orzekł o wynagrodzeniu dla pełnomocnika przyznanego pozwanemu z urzędu. Wobec nie obciążania pozwanego kosztami postępowania Sąd w oparciu o § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku (Dz. U. 2015.1800 z późn zm.) przyznał pełnomocnikowi

z urzędu pozwanej od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w G.tytułem niepłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu kwotę 2.952 zł, w tym kwotę 552 zł tytułem podatku VAT.

O pozostałych kosztach Sąd orzekł w punkcie 3 wyroku, na mocy art. 102 k.p.c., odstępując od obciążenia pozwanego kosztami procesu. Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem sądu orzekającego i od oceny tego sądu należy przesądzenie, że taki szczególnie uzasadniony wypadek nastąpił w rozpoznawanej sprawie oraz usprawiedliwia odstąpienie od obowiązku ponoszenia kosztów procesu. Zakwalifikowanie przypadku jako szczególnie uzasadnionego wymaga rozważenia całokształtu okoliczności faktycznych sprawy. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. W ocenie Sądu sytuacja bytowa pozwanego uzasadniała odstąpienie od obciążania go kosztami postępowania.

SSR Łukasz Zamojski